

सिंहस्थेऽपि दृष्टस्तौ । तथा देवप्रभादेन प्रवहत्सु
ब्रणेषु च । पूरः कर्माधिकारी च आङ्गल्लोक-
भाक् । मीत्या आङ्गल्लु कर्त्तव्यं सर्वेषां वर्णविद्भिनाम् ।
एतं कुर्वन् नरः सत्यम् महतीं श्रियमाप्नुयात् । सकृद्
गवाभिगमनं सकृदपि खण्डपातनम् । दुर्लभं किं पुन-
र्नित्यमस्ति तत्र व्यवस्थितः । प्रभादाद्विद्यते जले
ब्रह्माद्यैः संक्षिप्तयुक्ते । ब्रह्मज्ञानादुपया संक्षिप्तयुक्ते
नाल संशयः । कीकटादिमृतानाञ्च पितृणां तारणा-
य च । तस्मात् सर्ववत्सेन वस्तु च सुविचक्षणैः । ब्रह्म-
प्रकल्पिताद् विमानं हव्यकव्यादिनाञ्चयेत् । तैस्तुष्टै-
स्तोषिताः सर्वाः पितृभिः सह देयताः । सुखेन चोप-
वास्य सर्वतीर्थेष्वयं विधिः । वर्जयित्वा कुर्वन्
विशालां विरजां गयाम् । दण्डं प्रदर्शयेत्कुङ्कुमेयं
गत्वा न पिण्डदः । दण्डं न्यस्य विष्णुपदे पितृभिः
उह सृच्यते । न दण्डो क्लिप्तं धत्ते पुण्यं वा पर-
मार्थनः । अतः सर्वक्रियां त्यक्त्वा विष्णुं ध्याय-
ति भावुकः । संन्यसेत् सर्वकर्माणि वेदमेकं न
संयजेत् । सुखदृष्टाञ्च पूर्वस्मिन् पश्चिमे दक्षि-
णेत्तरे । सार्द्धं क्रोशद्वयं मानं गयेति ब्रह्मणे-
रितम् । पञ्चक्रोशं गयाक्षेत्रं क्रोशमेकं गयाशिरः ।
तन्मध्ये सर्वतीर्थानि त्रैलोक्ये यानि सन्ति वै । आङ्ग-
ल्लु यो गयाक्षेत्रे पितृणामष्टणोहि सः । शिरसि
आङ्गल्लु यस्तु कुलानां शतसङ्ख्येत् । गृहाञ्जित
मात्रेण गयाया गमनं प्रति । स्वर्गारोहणसोपानं
पितृणाञ्च पदे पदे । पदेपदेऽश्वमेधस्य यत्फलं गच्छ-
तो गयाम् । तत्फलञ्च भवेच्चृणां सम्यं नाल
संशयः । पायसेनाथ चरुणा सक्तुना पिष्ट-
केन वा । तण्डुलैः फलमूलाद्यैर्गयायां पिण्ड-
पातनम् । तिलाज्यदधिमध्वादिपिण्डद्रव्येषु योजयेत् ।
मृष्टिमात्रप्रमाणेन आर्द्रामलकमात्रतः । शमीपत्र
प्रमाणेन पिण्डं दद्याद्गयाशिरः । उद्धरेत् सप्त गोलाणि
कुलमेकोत्तरं शतम् । तिलकलुकेन खण्डेन गुह्येन
सहतेन वा । कैवल्येनैव दध्ना वा दुग्धेन मधुनाथ वा ।
पितृणां सप्ततं खण्डं पितृभ्योऽक्षयमित्युत । दध्यते
ऽर्घ्यप्रतो भोज्यं हविष्यं मधुऽज्यम् । एकतः सर्वव-
त्सूनि रसगन्नि मधूनि हि । श्रुत्वा गदाधरोङ्गाङ्गं फल-
गुतीयास्तु चैकतः । पिण्डदानं पण्डदानं पुनः प्रत्ययने
जनम । दक्षिणा चान्नसंस्पर्शतीर्थआर्घ्यं विधिः ।

गवाहनं न दिग्बन्धो न दोषो दृष्टिसम्भवः । सकृद्-
यत्नेन कर्त्तव्यं तीर्थआङ्गं विचक्षणैः । अन्यथावाहिताः
काले पितरोयान्तस्तं प्रति । तीर्थे सदा वसन्त्येते
तस्मादावाहनं न हि । तीर्थआङ्गं प्रयच्छद्भिः पुरैः
फलकाङ्क्षिभिः । कामं क्रोधं तथा लोभं त्यक्त्वा कार्या-
क्रिया ऽनिशम् । ब्रह्मचार्यैः कभोजी च भूषादी सत्यवाक्
शुचिः । सर्वभूतहिते रक्तः स तीर्थफलमश्नुते । तीर्था-
न्यतुसरन् धीरः पापण्डं दूरतस्तज्जेत् । पापण्डं
तच्च विज्ञेयं यज्ञेयं कामकारतः । तीर्थेषु ये नरा-
धीराः कर्म कुर्वन्ति सद्गताः । यथा ब्रह्मविदो वेदां वस्तु-
चानन्यचेतसः । प्रविशन्ति परेशस्त्वं ब्रह्म ब्रह्मपरायणाः ।
याऽऽप्नो वैतरणी नास गदी त्रैलोक्यविश्रुता । सावतीर्थां
नयात्तत्र पितृणां तारणाय वै । स्नातो गोदो वैतरण्यं
त्रिःसप्तः कुलसङ्घेत् । तथाक्षयवटं गत्वा विमानं
सन्तोषयिष्यति । ब्रह्मप्रकल्पितान् विमानं हव्यकव्या-
दिनाञ्चयेत् । तैस्तुष्टैस्तोषिताः सर्वाः पितृभिः सह-
देयताः । गयायां नहि तत्स्थानं यत्तु बीर्धं न विद्यते ।
सार्द्धं सर्वतीर्थानां गयातीर्थं ततो वरम् । मीनमेवे
स्थिते सूर्ये कन्यायां कामुके षट् । दुर्लभं लिपु
लोकेषु गयायां सिद्धपातनम् । मकरे वर्त्तमानेऽर्के
पश्ये चन्द्रद्वयोः । दुर्लभं लिपु लोकेषु गयाआङ्गं
सुदुर्लभम् । गयायां पिण्डदानेन यत् फलं लभते वरः ।
न तच्छक्यं मया वक्तुं कल्पकोटिशतैरपि ।
तद्यात्माविधिश्च तत्रैव ह्येव । ‘सनत्कुमार उवाच ।
गयायास्तां प्रवक्ष्यामि शृणु नारद ! सुनिहासम् । नि-
ष्कृतिः पिण्डकर्त्तृणां ब्रह्मणा गीयते पुरा । उद्यतचे-
द्रयां गन्तुं आङ्गं कृत्वा विधानतः । विधाय कर्पटिवेशं
कृत्वा यामं प्रदर्शयाम् । ततो यामान्तरं गत्वा आङ्ग-
शेषस्य भोजनम् । ततः प्रतिदिनं गच्छेत् प्रतिपद्य
विवर्जितः । प्रतिपद्यादपाहृतः सन्तुष्टो नियतः
शुचिः । अङ्गहारविहज्जो यः स तीर्थफलमश्नुते ।
यस्य हस्तौ च पादौ च मनश्चापि संशयतः । विद्या त-
पस्य कीर्त्तिश्च स तीर्थफलमश्नुते । ततो गयाप्रवेशे च
पूर्वतोऽस्ति महानदी । तत्र तोयं सस्रुपाद्य स्नातव्यं
निर्मले जले । देवार्दीर्गपर्वविलाय आङ्गं कृत्वा वचा-
विधिः । स्वस्वदेशाखेटितमर्घ्यावाहनवर्जितम् । अप-
रेद्युः शुचिर्भूत्वा गच्छेद्दे प्रेतपर्वते । ब्रह्महन्त्रे
ततः स्नात्वा देवार्दीर्गपर्वेत् सुधीः । अस्मिन् आङ्गं